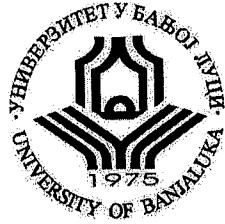


УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ



ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ	ПРИМЉЕНО: 22.09.2020.
ОРГ. ЈЕД. О З	БР. 1398/20

ИЗВЈЕШТАЈ
о оцјени урађене докторске дисертације

I ПОДАЦИ О КОМИСИИ

На основу члана 71. Закона о високом образовању, члана 54. Статута Универзитета у Бањој Луци и члана 19. Статута Филолошког факултета, Наставно-научно вијеће Филолошког факултета Универзитета у Бањој Луци је на 127. сједници одржаној 10.07.2020. године донијело Рјешење број 09/3.969-4/20 о именовању Комисије за писање извјештаја, преглед и оцјену урађене докторске дисертације мр Невене Вучен Папић под називом **“Значењски потенцијал сложених пријдева у енглеском језику”**.

Именована је комисија у сљедећем саставу:

1. Др Весна Половина, редовни професор за ужу научну област Општа лингвистика, Филолошки факултет Универзитета у Београду, предсједник;
2. Др Желька Бабић, редовни професор за ужу научну област Специфични језици – енглески језик, Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци, члан;
3. Др Далибор Кесић, ванредни професор за ужу научну област Специфични језици – енглески језик, Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци, члан.

Комисија је у предвиђеном року прегледала докторску дисертацију кандидаткиње мр Невене Вучен Папић под називом **“Значењски потенцијал сложених пријдева у енглеском језику”**, и о томе Наставно-научном вијећу Филолошког факултета и Сенату Универзитета у Бањој Луци подноси сљедећи извјештај.

- 1) Навести датум и орган који је именовао комисију;
- 2) Навести састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, научно-наставног звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање и назива универзитета/факултета/института на којем је члан комисије запослен.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

- 1) Име, име једног родитеља, презиме: Невена (Желько) Вучен Папић;
- 2) Датум рођења, општина, држава: 12.03.1982. Сисак, Република Хрватска.
- 3) Назив универзитета и факултета и назив студијског програма академских студија II циклуса, односно послиједипломских магистарских студија и стечено стручно/научно звање: Филолошки факултет, Универзитет у Бањој Луци, магистарски студиј, смјер Наука о језику, магистар филолошких наука.
- 4) Факултет, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране

- магистарског рада: Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци,
Синтаксичке и семантичке одлике придјева у британским таблоидима,
 хуманистичке науке – наука о језику, датум одбране 07.06.2013.
- 5) Научна област из које је стечено научно звање магистра наука: Наука о језику, Специфични језици – енглески језик
- 6) Докторски студиј: није похађала докторски студиј.

- 1) Име, име једног родитеља, презиме;
- 2) Датум рођења, општина, држава;
- 3) Назив универзитета и факултета и назив студијског програма академских студија II циклуса, односно послиједипломских магистарских студија и стечено стручно/научно звање;
- 4) Факултет, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране магистарског рада;
- 5) Научна област из које је стечено научно звање магистра наука/академско звање мастерса;
- 6) Година уписа на докторске студије и назив студијског програма.

III УВОДНИ ДИО ОЦЈЕНЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

1. Наслов докторске дисертације: **Значењски потенцијал сложених придјева у енглеском језику**
 2. Вријеме и орган који је прихватио тему докторске дисертације: Тема докторске дисертације је одобрена Одлуком бр. 02/04-3.4241-68/14 коју је донио Сенат Универзитета у Бањој Луци 27.11.2014. године. Накнадно је од стране Сената донесена Одлука о продужењу рока за одбрану докторске дисертације бр. 02/04-3.2254-97/19 којом је рок за одбрану продужен до 27.11.2020. године.
 3. Садржај докторске дисертације са страничењем:
- | | |
|---|--|
| 1. УВОД.....1 | |
| 1.1. Корпус.....2 | |
| 1.2. Циљеви истраживања.....3 | |
| 1.3. Сложени придјеви....3 | |
| 2. СЛОЖЕНИ ПРИДЈЕВИ У ФУНКЦИЈИ ЕПИТЕТА.....6 | |
| 2.1. Основна и фигуративна значења.....6 | |
| 2.2. Стилске фигуре.....8 | |
| 2.3. Епитети.....10 | |
| 2.3.1. Подјела епитета према структурном критеријуму.....12 | |
| 2.3.2. Подјела епитета према семантичком критеријуму.....13 | |
| 2.3.3. Фигуративни епитети....15 | |
| 2.3.3.1. Фигуративни сложени епитети засновани на метафори....16 | |
| 2.3.3.2. Фигуративни сложени епитети засновани на метонимији...19 | |
| 2.3.3.3. Фигуративни сложени епитети засновани на поређењу.....22 | |
| 3. КОНЦЕПТУАЛНИ ПРИСТУП СЛОЖЕНИМ ПРИДЈЕВИМА.....34 | |
| 3.1. Теоријски оквир.....34 | |
| 3.2. Когнитивни приступ значењу.....34 | |
| 3.2.1. Теорија менталних простора.....37 | |
| 3.2.2. Теорија концептуалне интеграције.....38 | |
| 3.2.3. Придјеви у когнитивној семантици....43 | |
| 3.2.4. Концептуална метафора.....47 | |
| 3.2.5. Концептуална метонимија.....50 | |
| 3.2.6. Метафтонимија.....55 | |

4. ПРИМЈЕНА ТЕОРИЈЕ КОНЦЕПТУАЛНЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ НА СЛОЖЕНЕ ПРИДЈЕВЕ.....58
4.1. Предложена типологија сложених придјева чије значење произилази из метафоре, метонимије и поређења.....64
4.2. Придјеви чије значење произилази из метафоре.....65
4.2.1. Метафоричан однос између сложеног придјева и именице.....66
4.2.2. Метафоричан однос унутар сложеног придјева.....71
4.2.2.1. Лијеви конституент као изворни домен.....72
4.2.2.2. Десни конституент као изворни домен.....80
4.2.3. Закључак о сложеним придјевима чије значење произилази из метафоре.....85
4.3. Придјеви чије значење произилази из метонимије.....87
4.3.1. Метонимијски однос унутар самог сложеног придјева.....88
4.3.1.1. Десни конституент у метонимијској употреби.....88
4.3.1.2. Закључак о сложеним придјевима чије значење произилази из метонимијски употребијебљеног десног конституента.....96
4.3.1.3. Лијеви конституент у метонимијској употреби.....96
4.3.1.4. Закључак о сложеним придјевима чије значење произилази из метонимијски употребијебљеног лијевог конституента.....101
4.3.2. Сложени придјеви уз метонимијски употребијебљену именицу.....101
4.3.3. Општи закључак за метонимијске односе између сложеног придјева и именице уз коју стоје.....113
4.4. Општи закључак о метонимијским сложеним придјевима.....114
5. СЛОЖЕНИ ПРИДЈЕВИ ЗАСНОВАНИ НА ПОРЕЂЕЊУ.....116
5.1. Поредбене конструкције N+ - <i>like</i>117
5.1.1. Поређење предмета на основу облика.....117
5.1.2. Поређење домена „људи“ и „животиње“.....119
5.1.2.1. Поређење истакнуте особине унутар физичког аспекта домена.....119
5.1.2.2. Поређење истакнуте особине унутар менталног аспекта домена.....122
5.1.3. Поређење домена „људи“ и „појаве“.....123
5.1.4. Поређење домена „људи“ и „предмети“.....127
5.1.5. Општи закључак за поредбене конструкције N+ - <i>like</i>132
5.2. Поредбене конструкције у домену боје.....133
5.2.1. Црна боја.....135
5.2.2. Црвена боја.....139
5.2.3. Зелена боја.....143
5.2.4. Бијела боја.....147
5.2.5. Плава боја.....149
5.2.6. Смеђа боја.....151
5.2.7. Сива боја.....154
5.2.8. Општи закључак о сложеним придјевима у домену боје.....158
5.3. Поредбене конструкције N+ - <i>sized</i>159
5.4. Поредбене конструкције N+ - <i>shaped</i>168
5.5. Поредбене конструкције у домену предмета.....181
5.6. Општи закључак за сложене придјеве засноване на поређењу.....189
6. ЗАКЉУЧАК.....192
7. СПИСАК СЛИКА.....195
8. БИБЛИОГРАФИЈА.....197

Докторска дисертација мр Невене Вучен Папић је написана латиничним писмом (Times New Roman, фонт 12, проред 1.5) и укоричена тврдим повезом. Обим дисертације је 208 страница, укључујући 56 слика, литературу која садржи 105 библиографских јединица и 3 речника. На почетку дисертације се налази 8 страница које нису нумерисане: насловна страна на српском и енглеском језику, садржај и подаци о ментору и дисертацији (резиме, кључне ријечи, научна област, научно поље, класификационе ознаке за дату научну област и тип одабране лиценце) на српском и енглеском језику.

Дисертација је организована у 8 поглавља са потпоглављима:

1. **УВОД** (1-3) у којем су изнијете основне напомене о докторској дисертацији, оправданости, циљевима и анализираном корпузу.
2. **СЛОЖЕНИ ПРИДЈЕВИ У ФУНКЦИЈИ ЕПИТЕТА** (6-22) са 9 потпоглавља у којем су образложена значења сложених придјева, те њихова подјела са стилистичког аспекта.
3. **КОНЦЕПТУАЛНИ ПРИСТУП СЛОЖЕНИМ ПРИДЈЕВИМА** (34-55) са 8 потпоглавља у којем је изнијет теоријски оквир који ће бити примијењен у изради дисертације.
4. **ПРИМЉЕНА ТЕОРИЈЕ КОНЦЕПТУАЛНЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ НА СЛОЖЕНЕ ПРИДЈЕВЕ** (58-114) са 16 потпоглавља у којем је предложена типологија сложених придјева на основу конструисања значења те је приступљено анализи ексцерпираних примјера из корпуса у којима значење произилази из метафоричког и метонимијског односа конституената.
5. **СЛОЖЕНИ ПРИДЈЕВИ ЗАСНОВАНИ НА ПОРЕЂЕЊУ** (116-189) са 21 потпоглављем у којем су анализирани сложени придјеви код којих је конструисање значења мотивисано поредбеним односом између конституената. Извојене су поредбене конструкције N+ -like, N+ - sized, и N+ -shaped, те оне у доменима боје и предмета.
6. **ЗАКЉУЧАК** (193-195) обухвата завршно резимирање основних резултата и закључака до којих се дошло током истраживања, а који су претходно кроз дисертацију и њена поглавља сукцесивно већ навођени.
7. **СПИСАК СЛИКА** (196) у којем је таксативно наведено 56 слика, од којих су 4 преузете из литературе а 52 су ауторско дјело докторанда.
8. **БИБЛИОГРАФИЈА** (197-208) садржи 105 библиографских јединица и 3 речника коришћених и директно цитираних у дисертацији.

- 1) Наслов докторске дисертације;
- 2) Вријеме и орган који је прихватио тему докторске дисертације
- 3) Садржај докторске дисертације са страниченjem;
- 4) Истаји основне податке о докторској дисертацији: обим, број табела, слика, шема, графика, број цитиране литературе и навести поглавља.

IV УВОД И ПРЕГЛЕД ЛИТЕРАТУРЕ

Предмет истраживања докторске дисертације су сложени придјеви у енглеском језику те мотивација конструисања њиховог значења посматрано кроз призму когнитивнолингвистичког приступа. Избор теме подстакнут је фрагментарном, несистематизованом и несвеобухватном досадашњом литературом која се бави конструисањем значења сложених придјева. Поред именичких сложеница, сложени придјеви чине другу највећу групу сложеница у енглеском језику. За разлику од фигуративних придјевских сложеница, оне именичке које подразумијевају метафоричке и метонимијске сложенице именица+именица су већ опсежно описане у ранијим студијама. Када је ријеч о придјевским сложеницима чије значење је мотивисано метафором, метонимијом или поређењем, не постоји систематизована и опсежна студија која би са когнитивнолингвистичког аспекта описала ову језичку категорију што је и опредијелило тему дисертације. Свако изучавање значења придјева је изазов само по себи јер значење зависи од читавог низа когнитивних процеса и когнитивних схема.

Сложени епитети су, попут метафоре, метонимије и поређења, дуго посматрани искључиво као стилске фигуре све до појаве когнитивног приступа у лингвистици. Циљ овог истраживања је да се из угла придјевских сложеница објасни како долази до нових фигуративних значења која произилазе из метафоре, метонимије и поређења. Дисертација систематично и детаљно треба да опише управо когнитивне процесе који стоје иза сложених придјева чије значење се заснива на метафори, метонимији и поређењу. Метафорама, поређењу и метонимији, који су раније сматрани искључиво стилским фигурама, приступа се из угла когнитивне лингвистике у случајевима када они мотивишу конструисање значења сложених придјева као засебне лексичке категорије. То нас доводи до двојаког циља истраживања: први подразумијева преглед стилских фигура које чине сложени придјеви, а други чини опис когнитивних процеса који мотивишу фигуративна значења придјевских сложеница. Како би остварила циљ истраживања, кандидаткиња је поставила двије радне хипотезе:

1. Када се придјевске сложенице нађу у функцији стилских фигура, оне се најчешће јављају као сложени епитети и јасно се разликују од логичког атрибута.
 2. Када је ријеч о значењском потенцијалу придјевских сложеница, њихова значења варирају од оних дословних до фигуративних, при чему је конструисање значења мотивисано позадинским знањем, контекстом и когнитивним процесима.

Рад се састоји из двије цјелине, при чemu су у првој приједовске сложенице посматране из угља стилистике која их класификује као епитете. Други дио рада подразумијева когнитивнолингвистички приступ конструисању значења сложених приједова који би требало да надопуни стилистички приступ и покаже како сложени приједеви, осим што значењски зависе од именице уз коју стоје, у значењску мрежу уносе сопствени значењски потенцијал.

Кандидаткиња је у раду дала исцрпан преглед ранијих истраживања на дату тему, при чему закључујемо како су, насупрот стилистичког приступа који је дао описе сложених придјева у функцији епитета, когнитивнолингвистичке студије које би могле да објасне мотивацију значења ове језичке категорије опскурне. Када је у

питању преглед претходних когнитивнолингвистичких истраживања придјевских сложеница, у релевантној литератури постоје радови који су се бавили одређеним придјевским конструкцијама те не постоји ниједан који би обухватио све облике сложених придјева. Тако је Тейлор истраживао конструкције *Adj+N* и илустровао их примјером *red car* при чему објашњава како није довољно активирати концепте *red* и *car* како бисмо објаснили сложенији концепт *red car* (Taylor, 2002). Сличан приступ су имали и Раден и Дирвен који су истакли како разумијевање придјева подразумијева и сложено позадинско знање (Radden & Dirven, 2007). Оно у чему литература оскудијева је систематична анализа придјевских сложеница чије значење је мотивисано метафором, метонимијом или поређењем, било да је ријеч о међусобном односу конституената унутар самог сложеног придјева или о односу између придјева и именице коју модификује.

Значења придјева дотакла се и Свитсер која је анализирала комбинације придјев уз именицу утврдивши како постоји читав низ механизама укључених у семантичку интерпретацију. Своју је тврђњу илистровала примјером *red ball* при чему фраза коју наводи може да има значење лопта која је црвена споља, лопта која на себи има црвену ознаку или пак лопта која припада тиму у црвеним дресовима што зависи од активне зоне именице *ball* (Sweetser, 1999). Поред ње, Колсонова и Фоконије су анализирали привативне придјеве на примјерима *fake guns* и *stone lions* при чему су закључили како концептуална интеграција успјешно може да анализира овакве комбинације захваљујући контекстуално мотивисаним моделима и значају људске способности да прилагоди концептуалне оквире на различитим нивоима апстрактности различитим условима контекста (Coulson & Fauconnier, 1999). Колсонова је такође, користећи теорију концептуалне интеграције, анализирала комбинације придјев уз именицу те тврди како новонастала структура у оваквим примјерима може да се чини као резултат пуке јуктапозиције предиката и аргументата који припадају различитим доменима из улазних простора, али да она заправо настаје контекстуалним прилагођавањем предиката из једног домена елементима из другог домена (Coulson, 2000). Битно је напоменути и разматрање Фоконијеа и Тарнера који су анализирали сложене придјеве у примјерима *dolphin-safe*, *child-safe* и *shark-safe* где су покушали да прикажу како долази до сукцесивне интеграције (Fauconnier & Turner, 2002). Губанов је у свом раду о метонимијским и метафоричким епитетима закључио како метонимијски епитети сликовито описују именицу уз коју стоје док они метафорички имају улогу да учине цијелу фразу придјев+именица фигуративном (Губанов, 2016).

Сва релевантна литература долази до дјелимичних описа и резултата, те је управо допринос ове дисертације у систематичном и свеобухватном истраживању мотивације конструисања значења сложених придјева које подразумијева све морфосинтаксичке облике придјевских сложеница као и комбинације сложених придјев+именица. Докторска дисертација „Значењски потенцијал сложених придјева у енглеском језику“ остварила је цјеловит научни преглед мотивације значења придјевских сложеница почевши од њихове стилистичке типологије па све до детаљних когнитивнолингвистичких описа који систематично објашњавају конструисање значења ове језичке категорије. Кључни научни и прагматични допринос дисертације огледа се у чињеници да је она свеобухватна студија о мотивисању значења сложених придјева која је надомјестила и употпунила досадашња опскурна когнитивнолингвистичка истраживања на ову тему те представља значајну карику у разумијевању и освјетљивању значења придјевских сложеница у енглеском језику.

Коришћена литература се односи на најновија и најзначајнија стилистичка и когнитивнолингвистичка сазнања о придјевским сложеницама, те ћемо издвојити неке најбитније референце:

- Alm-Arvius, C. (2003). *Figures of Speech*. Lund, Sweden: Studentlitteratur.
- Bache, C. (2005). Constraining conceptual integration theory: Levels of blending and disintegration. *Journal of Pragmatics*, 37, 1615–1635.
- Barcelona, A. (2000). On the plausibility of claiming a metonymic motivation for conceptual metaphor. In A. Barcelona (Ed.) *Metaphor and Metonymy at the Crossroads. A Cognitive Perspective* (31-58). Berlin: Mouton de Gruyter.
- Barcelona, A. (2003). Metonymy in Cognitive Linguistics: An Analysis and a Few Modest Proposals. In H. Cuyckens, Berg, T., Dirven, R. & Panther K-U. (Eds) *Motivation in Language: Studies in Honor of Günter Radden* (223-255). Amsterdam: John Benjamins Publishing.
- Brandt, L. & Brandt, P. A. (2002). Making Sense of a Blend. *Apparatur*, 4, 62-71.
- Bredin, H. (1984). Metonymy. *Poetics Today*, 5 (1) 45-58.
- Coulson, S. & Fauconnier, G. (1999). Fake Guns and Stone Lions: Conceptual Blending and Privative Adjectives. In B. Fox, D. Jurafsky & L. Michaelis (Eds.) *Cognition and Function in Language* (143-158). Stanford: CSLI.
- Coulson, S. & Oakley, T. (2000). Blending basics. *Cognitive linguistics*, 11-3/4, 175-196.
- Coulson, S. (2000). *Semantic Leaps: Frame-Shifting and Conceptual Blending in Meaning Construction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dirven, R. (2003). Metonymy and Metaphor: Different Mental Strategies of Conceptualisation. In R. Dirven & Pörings, R. (Eds.) *Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast* (75-111). Berlin-New York: Mouton de Gruyter.
- Dressler, W. U. (2006). Compound Types. In G.Libben & G.Jarema (Eds.) *The Representation and Processing of Compound Words*. (23-44). Oxford: Oxford University Press.
- Fauconnier, G. (1994). *Mental Spaces: Aspects of Meaning Construction in Natural Language*. Cambridge, Mass: MIT Press.
- Fauconnier, G. & Turner, M. (1998). Conceptual integration networks. *Cognitive Science*, 22(1), 133-187.
- Fauconnier, G. & Turner, M. (2002). *The Way We Think: Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities*. New York: Basic Books.
- Fillmore, C. J. (1982). Frame semantics. In The Linguistic Society of Korea (Eds.) *Linguistics in the Morning Calm* (111-137). Soeul: Hanshin.
- Goossens, L. (1990). Metaphonymy: the interaction of metaphor and metonymy in

- expressions for linguistic action. *Cognitive Linguistics*, 1 (3), 323-340.
- Kövecses, Z. (2002). *Metaphor*. New York: Oxford University Press.
- Kövecses, Z. (2010). *Metaphor A Practical Introduction. Second revised edition*. Oxford, New York: Oxford University Press.
- Lakoff, G. (1987). *Women, fire, and dangerous things: What categories reveal about the mind*. Chicago: University of Chicago Press.
- Lakoff, G. & Turner, M. (1989). *More than Cool Reason: A Field Guide to Poetic Metaphor*. Chicago: Chicago University Press.
- Lakoff, G. (2008). The neural theory of metaphor. In R. Gibbs, Jr. (Ed.) *The Cambridge Handbook of Metaphor and Thought* (17-38). Cambridge: Cambridge University Press
- Radden, G. (2000). How metonymic are metaphors? In A. Barcelona (Ed.) *Metaphor and Metonymy at the Crossroads. A Cognitive Perspective* (93-108). Berlin: Mouton de Gruyter.
- Radden, G. (2001). The folk model of language. *Metaphorik* 01/2001 (PDF), via www.Metaphorik.de.
- Radden, G. & Panther, K-U. (eds.). 2004. *Studies in Linguistic Motivation* Cognitive Linguistics Research 28. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Radden, G. & Dirven, R. (2007). *Cognitive English Grammar*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Ruiz de Mendoza, F.J. & Galera-Masegosa, A. (2011). Going beyond metaphony: Metaphoric and metonymic complexes in phrasal verb interpretation. *Language Value*, 3 (1), 1-29.
- Ruiz de Mendoza, F. J. (2017). Metaphor and Other Cognitive Operations in Interaction: From Basicity to Complexity. In B. Hampe (Ed.) *Metaphor: Embodied Cognition and Discourse* (138-159). Cambridge: CPU.
- 1) Укратко истаћи разлог због којих су истраживања предузета и представити проблем, предмет, циљеве и хипотезе;
 - 2) На основу прегледа литературе сажето приказати резултате претходних истраживања у вези проблема који је истраживан (водити рачуна да обухвата најновија и најзначајнија сазнања из те области код нас и у свијету);
 - 3) Навести допринос тезе у решавању изучаваног предмета истраживања;
 - 4) Навести очекиване научне и прагматичне доприносе дисертације.

V МАТЕРИЈАЛ И МЕТОД РАДА

Аналитички приступ који се заснива на анализи корпуса који чине романи савремених писаца на енглеском језику (Ден Браун, Зејди Смит, Фредерик Форсајт, Стивен Кинг и Макс Портр) кандидатиња је користила како би експериментала примјере који су послужили за тестирање хипотеза. Дискурс романа је одабран услед значајне употребе сложених придјева те због чињенице како значења сложених придјева зависе од интеракције са именицом на коју се односе као и од самог контекста у којем су употребљени те је била неопходна жива употреба у самом језику од стране аутора различитих стилова и инспирације.

Основни критеријум за одабир примјера је била разлика између епитета, који представљају стилистичко средство и који су коришћени у анализи, и логичких атрибута, који указују на инхерентне одлике неког предмета и појаве те нису употребљени у илустрацији одабраног приступа. У складу са темом и задатим циљевима истраживања, на примјере експертире из корпуса су примијењени стилистички и когнитивнолингвистички приступи. Сложени придјеви су из корпуса издвајани према структурном критеријуму да би се касније приступило њиховој анализи на основу постулата теорије концептуалне интеграције с циљем да се потврде радне хипотезе. Сви анализирани примјери су пропраћени ауторским илустрацијама које јасно приказују адекватну примјену методологије истраживања. У извођењу закључака, кандидаткиња је примијенила синтезу, при чему су закључци јасно извођени након сваког поглавља како би коначно били обједињени у закључку на крају дисертације.

Примијењене методе су у потпуности одговориле на задати циљ и правилно употребљене како би се потврдиле радне хипотезе.

- 1) Објасните материјал који је обрађиван, критеријуме који су узети у обзор за избор материјала;
- 2) Дати кратак увид у примијењени метод истраживања при чему је важно оцијенити сљедеће:
 1. Да ли су примијењене методе истраживања адекватне, довољно тачне и савремене, имајући у виду достигнућа на том пољу у свјетским нивоима;
 2. Да ли је дошло до промјене у односу на план истраживања који је дат приликом пријаве докторске тезе, ако јесте зашто;
 3. Да ли испитивани параметри дају довољно елемената или је требало испитивати још неке, за поуздано истраживање;
 4. Да ли је статистичка обрада података адекватна.

VI РЕЗУЛТАТИ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ИСТРАЖИВАЊА

Докторска дисертација "Значењски потенцијал сложених придјева у енглеском језику" представља јединствену и свеобухватну студију о семантичкој мотивацији ове језичке категорије те је драгоцен и користан прилог теоријском и прагматичном проучавању значења придјевских сложеница. Резултати дисертације су навођени сукcesивно, јасно и логично кроз појединачна поглавља да би у завршним напоменама били резимирани.

У првом дијелу рада кандидаткиња је показала како су сложени епитети, односно сложени придјеви, из угла стилистике посматрани искључиво као стилске фигуре које уљепшавају текст. Стилистички приступ нуди семантичку и структурну типологију сложених придјева, али не објашњава на који начин је мотивисано конструисање значења придјевских сложеница. Управо когнитивнолингвистички приступ, који је предложен у централном дијелу дисертације, коришћен је како би се јасно објаснили когнитивни процеси који стоје иза значења сложених придјева било да су она дословна или фигуративна.

Потврђене су обје хипотезе те смо видјели како се придјевске сложенице као стилске фигуре јављају најчешће као сложени епитети и да њихова значења варирају од дословних до метафоричких. Из конструисања значења сложених придјева стоји читав низ когнитивних процеса обогаћених позадинским знањем и искуством. Кренувши од тврђење како значење сложених придјева може да произилази из метафоре, метонимије или поређења, кандидаткиња је предложила типологију према којој разликује пет категорија придјевских сложеница: а) метафоричан однос између сложеног придјева и именице уз коју стоји, б)

метафоричан сложени придјев, в) сложени придјев испред метонимијске именице, г) метонимичан сложени придјев и д) сложени придјеви засновани на експлицитном поређењу. Типологија показује како је значењски потенцијал сложених придјева уистину велики јер фигуративна значења на која наилазимо могу да се заснивају како на међуодносу сложеног придјева и именице уз коју стоје тако и на односу међу конституентима унутар самог сложеног придјева.

Када је ријеч о метафоричким односима, иза њих се најчешће крије метонимијски однос који повезује физичко искуство и метафору. Метонимијски односи из којих је произашла метафора омогућавају да конкретно искуство мапирамо на апстрактније појмове. Метафоричан однос не произилази само из међусобног односа сложеног придјева и именице већ може да се јави из међуодноса конституената унутар самог придјева те да учини придјевску сложеницу метафоричном саму по себи. У овом случају, метафора је или резултат преласка из једног домена у други (као у примјеру *white-hot*) или се заснива на сличности (као у примјеру *silver-tongued*).

Говорећи о метонимијским односима, показано је како метонимија може да доведе до фигуративног значења, а сам степен фигуративности зависи од концептуалног скока између субдомена унутар једног заједничког домена. Фигуративна значења сложених придјева произашла из метонимијских односа мотивисана су и узрочнопосљедичним везама које су истукствено доступне те олакшавају да метонимију сведемо на људима разумљиве конструкције. Насупрот примјера када метонимија унутар самог сложеног придјева резултује фигуративним значењем, у случајевима када сложени придјев стоји испред метонимијски употребљене именице значење није фигуративно већ прије нуди сликовит опис.

Трећи кључни закључак се односи на сложене придјеве чије значење произилази из експлицитног поређења. Когнитивна вриједност оваквих придјевских сложеница лежи у чињеници да је тумачење и мотивисање значења у овим примјерима условљено или разумијевањем прототипова (сложени придјеви у домену боје и облика) или скалом величине (поредбене конструкције *N+ - sized*). Мада најчешће дословна, значења придјевских сложеница произашлих из поређења могу да буду и фигуративна у случајевима када истакнута особина није подједнако изражена код извornог и циљног домена или када долази до преласка из физичког у емотивни аспект унутар домена.

Показано је како конструисање значења сложених придјева може да резултује како фигуративном тако и дословном мишљу. Сложени придјеви могу да буду и метафорични (*power-hungry*) и дословни (*tangerine-sized*), али у оба случаја у интеграцијској мрежи се крију позадинско знање, познавање концепата, мапирање елемената те витални односи који заједно указују на когнитивну вриједност придјевских сложеница.

Резултати и закључци до којих је дошла кандидаткиња приликом израде дисертације су систематично, вјеродостојно и методолошки адекватно изложени те се при њиховом излагању и тумачењу кандидаткиња руководила проблемом свог истраживања и постављеним радним хипотезама. Ова обимна и систематична студија даје потпуно нови и свеобухватан увид у семантичку мотивацију сложених придјева у енглеском језику примијењујући методолошки приступ који раније у литератури није у потпуности и на овакав начин коришћен како би се објаснила когнитивна вриједност придјевских сложеница, у чему је и највећи и најврједнији теоријски и прагматични допринос дисертације. Резултати могу послужити као

полазна тачка за нова когнитивнолингвистичка истраживања других језичких категорија у циљу освјетљавања мотивације конструисања значења.

- 1) Укратко навести резултате до којих је кандидат дошао;
- 2) Оцијенити да ли су добијени резултати јасно приказани, правилно, логично и јасно тумачени, упоређујући са резултатима других аутора и да ли је кандидат при томе испољавао довољно критичности;
- 3) Посебно је важно истаћи до којих нових сазнања се дошло у истраживању, који је њихов теоријски и практични допринос, као и који нови истраживачки задаци се на основу њих могу утврдити или назирати.

VII ЗАКЉУЧАК И ПРИЈЕДЛОГ

На основу свега наведеног у извјештају, Комисија закључује да докторска дисертација mr Невене Вучен Папић, под насловом "Значењски потенцијал сложених придјева у енглеском језику", према саставним елементима у потпуности одговара оваквој академској форми, те да представља самосталан и оригиналан научни рад. Кандидаткиња је показала познавање предмета истраживања те је адекватно примијенила одабрану методологију како би у потпуности одговорила на проблематику којом се бави у дисертацији. Овај рад свеобухватно и синтетички освјетљава мотивацију конструисања значења придјевских сложеница у енглеском језику те као таква представља вриједан прилог когнитивнолингвистичким изучавањима.

Комисија је једногласно позитивно оцијенила докторску дисертацију под насловом "Значењски потенцијал сложених придјева у енглеском језику" кандидаткиње Невене Вучен Папић, те предлаже Наставно-научном вијећу Филолошког факултета Универзитета у Бањој Луци и Сенату Универзитета у Бањој Луци да прихвате овај извјештај и одobre јавну одбрану докторске дисертације пред назначеном комисијом.

Датум: 18.09.2020.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. 
 Др Весна Половина,
 редовни професор за ужу научну област Општа лингвистика,
 Филолошки факултет Универзитета у Београду,
 предсједник,

2. 
 Др Желька Бабић,
 редовни професор за ужу научну област Специфични језици – енглески језик,
 Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци,
 члан

3. 
 Др Далибор Кесић,
 ванредни професор за ужу научну област Специфични језици – енглески језик,
 Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци,
 члан

ИЗДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ: Члан комисије који не жели да потпише извјештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извјештај образложение, односно разлог због којих не жели да потпише извјештај.